

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

2024

РІЧНИЙ ЗВІТ

GROUP APPROVED BY
RESIDENTIAL HEAD

FOR MORE INFORMATION VISIT
WWW.SCHOOLCOUNCILS.CO.UK

ЗМІСТ

Вступне слово	2
Напрямок “Незалежні медіа”	4
Підтримка суспільного мовника	5
Підтримка ключових медіареформ	5
Медійна освіта	6
Telegram Detox	6
Адвокація ефективного модерування контенту в соціальних мережах	7
Забезпечення етичного використання ШІ	8
Проекти з медіаграмотності та протидії дезінформації	8
Співпраця з Центром стратегічних комунікацій та національним проектом з медіаграмотності “Фільтр”	9
Незалежна Медійна Рада	10
Напрямок “Громадянське суспільство”	11
Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України	12
Кампанія “За безпечні дороги”	23
Київ без тютюнового диму	26
Напрямок “Верховенство права”	27
Доступ до публічної інформації	28
Комунікації	29
Фінансовий звіт	30
Донори та партнери	32

“ЗМІНЮВАТИСЯ, ЩОБ ПЕРЕМОГТИ

У 2024 році, в складних умовах повномасштабної війни, ми продовжували втілювати нашу місію – сприяти розвитку суспільства активних та відповідальних громадян.

Головними темами, якими займався ЦЕДЕМ, були незалежні медіа, громадянське суспільство та верховенство права.

Ми продовжили адвокатувати незалежність та належне фінансування **Суспільного мовлення**, а також ефективну імплементацію медійного законодавства.

Соціальні мережі – ще один наш пріоритет, адже для понад 70% українців вони лишаються основним джерелом новин. Тож ми і надалі розповідали суспільству про особливості соцмереж та адвокували зміни в їхні політики, аби українці не страждали від блокувань і обмежень через дописи про війну. Команда ЦЕДЕМ допомагала українським медіа та блогерам виходити з банів, пояснювала модераторам наші реалії та виявляла дезінформацію і фішинг, аби їх швидко видаляли.

У 2024 РОЦІ МИ ТАКОЖ ЗАПУСТИЛИ ДЕКІЛЬКА НОВИХ ІНІЦІАТИВ:

Кампанію “Telegram Detox”. Вона покликана привернути увагу до небезпек, пов’язаних із використанням цієї платформи. Непрозорість, дезінформація, загроза персональним даним – все це темні сторони додатку, і ми відкриваємо їх громадськості.

Проект “Вплив дезінформації на стійкість кібербезпеки України” за підтримки Фонду імені Гайнріха Бьоля. Його мета – вивчати кібератаки та дезінформаційні кампанії у цифровому просторі України. Вже маємо результат: юридичні, технічні та освітні рекомендації, які дозволять ефективно протистояти загрозам.

“Медіа- та інформаційна грамотність у воєнний час: будуємо інформаційну стійкість” – спільна ініціатива з Національним проектом з медіаграмотності “Фільтр” Міністерства культури та стратегічних комунікацій України у партнерстві із ЮНЕСКО та за підтримки Японії. Її мета – сприяти діалогу щодо найбільш актуальних питань медіаграмотності та її ролі у зміцненні стійкості суспільства.

Сьогодні ми втілюємо інформаційну кампанію у соцмережах для підвищення медіа- та інформаційної грамотності, спрямованої на чоловіків, зокрема військових та ветеранів. А ще – поширюємо практичні рекомендації для журналістів регіональних медіа, які допоможуть їм адаптуватися до кризових воєнних умов.

У 2024 році ми продовжили роботу над регулюванням законодавства щодо ШІ. Ми працюємо, щоб штучний інтелект допомагав вирішувати проблеми, а не створював нові. А Україна – була серед лідерів у цій сфері. Ми брали участь у Пленарному засіданні Комітету зі штучного інтелекту Ради Європи, подавали правки до Рамкової конвенції зі штучного інтелекту (зокрема щодо публічних дебатів про ШІ) та підтримали позицію громадянського суспільства щодо визначення ШІ.

За ініціативи Мінцифри, ЦЕДЕМ та Експертного комітету з питань ШІ, в Україні з’явився Добровільний кодекс відповідального використання ШІ із ключовими принципами для галузі. Його вже підписали 14 провідних ІТ-компаній країни. Разом з партнерами ми також реалізували **Інноваційну програму “ШІ Молодь”**.

Наша команда провела **десятки тренінгів та консультацій** для журналістів, а також **для організацій громадянського суспільства**.

Шостий рік поспіль ми проводимо **Менторську програму** – спеціальний проєкт, у якому сталі ОГС передають свої знання та досвід новоствореним організаціям громадянського суспільства.

Експерти ЦЕДЕМ продовжили роботу і над покращенням українського законодавства в інтересах громадянського суспільства. Ми розробляли проєкти законів та підзаконних актів щодо волонтерства, а також підтримували Мін’юст у розробці Дорожніх карт з узгодження українського законодавства з правом ЄС – це частина нашої євроінтеграції.

Крім того, Центр демократії та верховенства права долучився до підготовки Плану заходів на виконання Нацстратегії сприяння розвитку громадянського суспільства, а ще – змін до Методології проведення Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та

фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, адже вона безпосередньо впливає на щоденну роботу громадських та благодійних організацій. До речі, разом з партнерами ми підготували і власну, незалежну оцінку ризиків громсектора.

Вже вчетверте ЦЕДЕМ провів щорічний Форум правових реформ для ОГС, де уряд, парламент, бізнес та громадянське суспільство шукали спільні рішення для викликів воєнного часу. Пишаємося комунікаційною платформою медіа та ОГС, які працюють для звільнення та повернення тимчасово окупованих територій. Впродовж року ми користувалися національними та міжнародними майданчиками для посилення голосу громадянського суспільства в процесі інклюзивного вироблення державної політики.

Не припиняємо і працювати заради втілення механізму відсоткового відрахування в Україні. Адже він дозволить громадянам напрямку розпоряджатися частиною своїх податків, підтримавши громадські та благодійні організації, яким вони довіряють.

У 2024 році в рамках **Кампанії “За безпечні дороги”** ми продовжували адвокацію законодавчих змін та інформаційні кампанії.

Україні потрібна швидка реформа дорожньої безпеки – адже від неї залежить життя та здоров’я десятків тисяч людей. Тож організації громадянського суспільства підготували **Маніфест “За безпечні дороги 2024”** з ключовими вимогами та закликають державу почати їх втілення вже зараз. 39 організацій підписали маніфест.

Ми провели інформаційну кампанію “Прискорюйся в житті, але не на дорозі”, в якій адвокатували зниження нештрафованого порогу перевищення швидкості з 20 км/год до 10 км/год. Кампанія охопила сотні тисяч людей, до неї долучилися лідери думки та блогери. Ініціативу підтримала і низка депутатів Верховної Ради. У 2024 році разом з коаліцією громадських організацій “За вільну від тютюнового диму Україну” ми продовжили адвокацію імплементації міжнародних стандартів політики контролю за тютюном.

Якщо підсумовувати 2024 рік одним словом, то для мене це було б слово “сміливість”. Громадянське суспільство, як і всі українці, має сміливість йти уперед у час війни та робити свою справу попри всі кризи. Віримо в наші сили. Віримо в Україну і продовжуємо допомагати у боротьбі за незалежність.

Дякую членам команди ЦЕДЕМ, партнерам та донорам за ще один рік напруженої та плідної роботи. Подяка друзям, колегам, представникам уряду та народним депутатам за спільну роботу над проєктами та ініціативами.

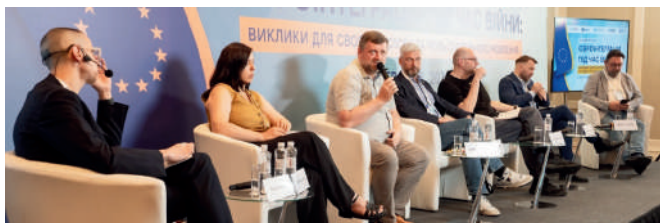
НАПРЯМ

**“НЕЗАЛЕЖНІ
МЕДІА”**

НАПРЯМ “НЕЗАЛЕЖНІ МЕДІА”

МЕТА — сприяти появі якісної інформації, незалежних медіа та суспільства поінформованих громадян.

ПІДТРИМКА СУСПІЛЬНОГО МОВНИКА

Протягом 2024 року ми продовжили адвокатувати незалежність та належне фінансування Суспільного.

“Суспільне мовлення є важливим елементом демократичного суспільства. Особливо в умовах війни воно виконує ключову місію в протидії пропаганді, зміцненні національної єдності та формуванні довіри до медіа,” – зазначено у [заяві](#) ЦЕДЕМ щодо загрози втручання в незалежність Суспільного мовника.

Також ми опублікували [заяву](#) із закликом до парламенту та уряду [забезпечити](#) стабільне фінансування мовника на 2025 рік, підкресливши, що недофінансування ставить під загрозу його здатність виконувати суспільно важливі завдання. Ця тема була порушена і під час [конференції](#) “Суспільне мовлення: здобутки та виклики у час війни”.

З метою інформування громадськості про бюджетні процеси, ЦЕДЕМ підготував [огляд](#) фінансування медіа на 2025 рік, у якому висвітлив ключові аспекти формування медійного бюджету. Окрему увагу в огляді приділили фінансуванню Суспільного мовника, підкресливши його важливість для забезпечення незалежності та виконання суспільно важливих завдань.

ПІДТРИМКА КЛЮЧОВИХ МЕДІАРЕФОРМ

У 2024 році ЦЕДЕМ продовжив адвокатувати ефективну імплементацію медійного законодавства.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Розроблено [путівник](#) з авторського права для творців контенту та [путівник](#) юридичних порад для журналістів.

ЦЕДЕМ став [учасником](#) об'єднання “Вікно Відновлення”, аби сприяти якісному висвітленню відбудови України у медіа.

Експерти ЦЕДЕМ підготували 21 [аналітичний матеріал](#) та 70 [новин](#) для підвищення обізнаності суспільства про медійну сферу.

ЦЕДЕМ [долучився](#) до Ukraine Recovery Talks у Берліні про відновлення українських медіа, які постраждали від війни.

МЕДІЙНА ОСВІТА

Медійна освіта – важлива частина роботи ЦЕДЕМ з моменту заснування організації. Ми віримо, що нові знання та навички допомагають не тільки лишатися ефективними попри виклики, а й адаптуватися до нових реалій, таких як загроза дезінформації та розвиток штучного інтелекту. Тож у 2024 рік Центр демократії та верховенства права втілює низку активностей у цьому напрямі.

- У березні 2024 року провели тренінг [“Штучний інтелект для медіа: безкоштовні та платні інструменти”](#), який відвідали 60 учасників.
- У липні провели тренінг [“Незалежні медіа: ефективність, інноваційність, стійкість під час війни”](#), який відвідали 139 учасників.
- Експерти ЦЕДЕМ надали 36 консультацій, серед яких адресні консультації у відповідь на звернення, текстові консультації на [сайті ЦЕДЕМ](#) та відеоконсультації у [Facebook](#) та [Instagram](#) організації щодо роботи журналістів у правовому полі.
- ЦЕДЕМ провів курс [“Авторське право для журналістів та творців контенту”](#), спрямований на підвищення обізнаності про правові аспекти використання та захисту авторських прав.
- У листопаді провели тренінг [“Свобода VS Інтернет-безпека: яке відношення до цього має дезінформація”](#), який відвідали понад 40 учасників з медійного сектора.

- ЦЕДЕМ з липня по січень 2024 року провів серію 5 офлайн-тренінгів “Журналістика майбутнього: Право, Захист та ШІ” в Одесі, Чернігові, Львові, Чернівцях та Києві. Їх відвідали понад 120 учасників з різних регіонів України.

- У вересні, жовтні 2024 року ЦЕДЕМ провів шестиденний онлайн-тренінг “Медіапростір 360°: Сучасні виклики та можливості для журналістів”, що зібрав 160 учасників.

- Разом з Міністерством культури та стратегічних комунікацій України та за підтримки International Media Support створили [“Збірку гендерних рекомендацій для медіа”](#).

TELEGRAM DETOX

У січні 2024 року ЦЕДЕМ запустив кампанію [“Telegram Detox”](#), щоб привернути увагу до небезпек, пов'язаних із використанням цієї платформи. Кампанія спрямована на підвищення обізнаності громадськості про ризики конфіденційності, дезінформації та відсутність прозорості, які супроводжують використання Telegram.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Опублікували 20 навчальних відео та 50 дописів у соціальних мережах, які пояснюють, чому не варто довіряти Telegram як основному джерелу інформації та інтерактивне відео про те, що Telegram – російський шпигун в українській кишені.

Запустили інтерактивний тест для оцінки знань користувачів про ризику Telegram.

Видали 8 аналітичних матеріалів та консультацій про вплив Telegram на медіапростір та ризику платформи, а також дослідження про охорону авторського права у Telegram.

Провели експертну дискусію за участі провідних експертів, які обговорили небезпеки Telegram та запропонували альтернативні платформи для комунікації, а також закриту дискусію щодо питання регулювання діяльності Telegram.

Експерти ЦЕДЕМ надали 14 коментарів про потребу відмови від Telegram для українських медіа, серед яких Детектор Медіа, Громадське радіо, Суспільне, FM Галичина, Новинарня, Українське радіо, Громадське Інтерактивне Телебачення та Українська правда.

АДВОКАЦІЯ ЕФЕКТИВНОГО МОДЕРУВАННЯ КОНТЕНТУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Соціальні мережі лишаються для українців як джерелом інформації, так і платформами для комунікації зі світом в умовах війни. Однак правила та політики самих платформ розроблені для реалій мирного часу – і це причина численних непорозумінь та навіть блокувань українських медіа, блогерів та користувачів. Аби виправити цю ситуацію, ЦЕДЕМ адвокатє зміни у модерації українського контенту, підкріплюючи свої пропозиції дослідженнями та висновками експертів.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Розробили рекомендації для вдосконалення модерації українського контенту, що стосується збройної агресії Росії, на платформах Meta.

Провели дослідження масштабів проблеми блокування українських медіа, блогерів і користувачів у соціальних мережах на основі даних співпраці ЦЕДЕМ із Meta.

Провели дослідження впливу соціальних мереж на український інформаційний простір після початку повномасштабного вторгнення Росії.

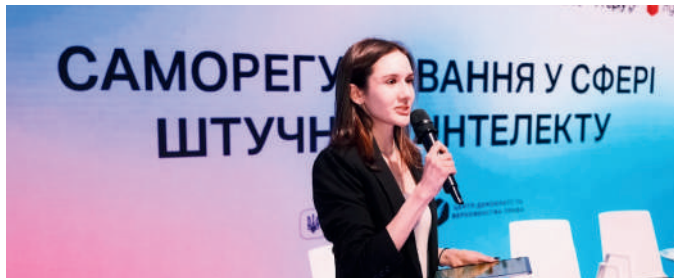

Організували експертну дискусію “Соціальні мережі під час війни: український досвід модерації контенту”, яка стала майданчиком для обміну думками та напрацювання рішень.

Триває робота в рамках Національної та Міжнародної коаліції – спільної ініціативи українських і міжнародних громадських організацій у медійній сфері, спрямованої на вирішення проблем модерації контенту в соціальних мережах і просування їх відповідального використання.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШІ

У 2024 році експертка ЦЕДЕМ Ольга Петрів взяла участь у 8-му Пленарному засіданні Комітету зі штучного інтелекту Ради Європи, де від імені організації висунула правки до Рамкової конвенції зі штучного інтелекту, зокрема щодо публічних дебатів про ШІ, та підтримала позицію громадянського суспільства щодо визначення ШІ.

Ми пишаємось тим, що ЦЕДЕМ долучився до створення Добровільного кодексу поведінки з етичного та відповідального використання штучного інтелекту.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

14 провідних ІТ-компаній України підписали Добровільний кодекс відповідального використання ШІ, розроблений за ініціативи Мінцифри, ЦЕДЕМ та Експертного комітету з питань ШІ.

У співпраці з Мінцифрою розроблені рекомендації щодо відповідального використання штучного інтелекту у сфері медіа та підготовані рекомендації з питань права інтелектуальної власності у сфері ШІ.

Створений чек-лист для медіа: інструкція з використання інструментів ШІ.

ПРОЄКТИ З МЕДІАГРАМОТНОСТІ ТА ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

У 2024 році ЦЕДЕМ за підтримки Фонду імені Гайнріха Бюлля реалізував проєкт "Вплив дезінформації на стійкість кібербезпеки України". Його метою було вивчення взаємозв'язку між кібератаками та дезінформаційними кампаніями, спрямованими на дестабілізацію цифрового простору України в умовах війни.

У межах ініціативи проведено дослідження "Зловмисний альянс: як кібератаки та дезінформація синхронно дестабілізують цифровий простір України під час війни". Результати дослідження включають юридичні, технічні та освітні рекомендації для ефективного протистояння цим загрозам.

Висновки дослідження були представлені у вересні 2024 року під час публічної презентації, яка об'єднала широке коло експертів, представників влади та громадянського суспільства.

Також у 2024 році ЦЕДЕМ розпочав проєкт "Медіа- та інформаційна грамотність у воєнний час: будуємо інформаційну стійкість" спільно з Національним проєктом з медіаграмотності "Фільтр" Міністерства культури та стратегічних комунікацій України у партнерстві із ЮНЕСКО та за підтримки Японії.

У межах проєкту у 2024 році уже проведено конференцію "Стойкі разом: розвиток медіаграмотності в Україні", організовану в межах Глобального тижня медіа- та інформаційної грамотності ЮНЕСКО. Конференція стала важливою платформою для обміну знаннями та досвідом серед понад 200 учасників, зокрема представників медіаспільноти, державних установ, освітян та інших зацікавлених сторін. Захід сприяв діалогу щодо найбільш актуальних питань медіаграмотності та її ролі у зміцненні стійкості суспільства.

Крім того, відбулася Інноваційна програма “ШІ Молодь”. Основу програми становили п’ять лекцій від провідних експертів у сфері штучного інтелекту. Ці сесії були покликані надати учасникам як теоретичні знання, так і практичні приклади їх застосування. У межах програми учасники створювали власні проєктні концепції, що об’єднують використання штучного інтелекту та медіа- й інформаційну грамотність. Свої напрацювання вони представили під час онлайн-сесії пітчінгу, отримавши цінні рекомендації від панелі експертів і суддів. За результатами презентацій журі обрало чотири найбільш інноваційні та креативні проєкти, які стали переможцями програми AI Youth. Наразі учасники продовжують роботу над втіленням своїх концепцій у життя.

Активності у межах проєкту “Медіа- та інформаційна грамотність у воєнний час: будуємо інформаційну стійкість” також заплановані на 2025 рік. Зокрема, триває робота над втіленням інформаційної кампанії у соцмережах для підвищення медіа- та інформаційної грамотності, спрямованої на чоловіків, зокрема військових та ветеранів.

Також ЦЕДЕМ продовжує працювати над створенням і поширенням Практичних рекомендацій для журналістів, які допоможуть зміцнити стійкість незалежних регіональних медіа України до викликів сучасного інформаційного середовища. Ще одним напрямом стане навчання для молоді та держслужбовців, аби вони краще розуміли вплив штучного інтелекту на інформаційний простір, а також могли використовувати його у своїй роботі, освіті чи соціальних ініціативах.

СПІВПРАЦЯ З ЦЕНТРОМ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИМ ПРОЄКТОМ З МЕДІАГРАМОТНОСТІ “ФІЛЬТР”

У 2024 році ЦЕДЕМ продовжив співпрацю з Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки (ЦСК) над навчанням представників міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в межах Школи страткому та інформаційної безпеки (попередня назва – Школа протидії дезінформації).

Співпраця відбувалась за підтримки Міністерства закордонних справ, у справах співдружності та розвитку націй Великої Британії та Zinc Network.

- Протягом року командною ЦСК у партнерстві з ЦЕДЕМ проведено 7 офлайн- та 10 онлайн-тренінгів на теми протидії дезінформації та стратегічних комунікацій. Зокрема, 4 рази було проведено п'ятиденну навчальну програму “Російська дезінформація та способи протидії їй”, яка була сертифікована НАДС у 2022 році.
- У листопаді-грудні 2024 року було вперше проведено новий гібридний курс (чат-модуль) “Проактивні та реактивні методи боротьби з дезінформацією. Інформаційні атаки” для державних службовців. Курс мав особливий формат, який полягав у самостійному вивченню підготовлених матеріалів учасниками, виконанні домашніх завдань, а також спільних зум-зустріч для обговорення пройденого матеріалу та додаткових лекцій від експертів.
- У межах співпраці ЦСК розробив “Посібник з розробки комунікаційних кампаній працівниками державних органів”, який має стати помічним для державних службовців та представників ОМС у їхній комунікаційній діяльності.
- Загалом участь у навчальних заходах взяли 645 державних службовців.

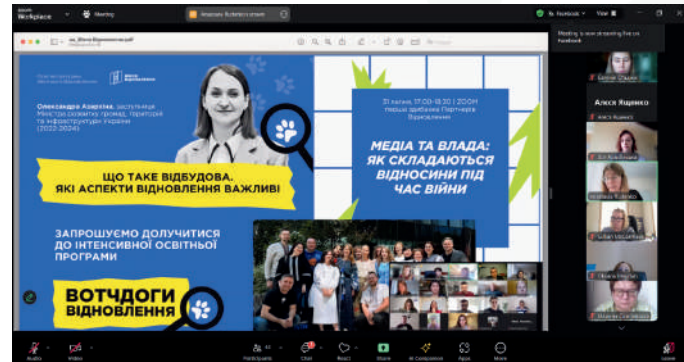
НАЙПОПУЛЯРНІШІ ДОПИСИ:

- [Як у СРСР брехали про Голодомор](#)
- [День пам'яті примусового виселення українців у 1944-1951 роках](#)
- [Історія Державного Прапора України](#)
- [Відновлення незалежності. Чому ми кажемо “відновлення”, а не “проголошення” незалежності України 24 серпня 1991 року.](#)

СТАТТІ:

- [“Мати міст руських” і “колиска народів”: 4 міфи про Київ, історію якого росіяни приписують собі](#)
- [Як у СРСР брехали про Голодомор 1932-1933 років](#)
- [Як українці обрали незалежність під час референдуму 1991 року](#)
- [Будинок “Слово”: від раю для творчості до пастки репресій](#)

НЕЗАЛЕЖНА МЕДІЙНА РАДА

Незалежна медійна рада (НМР) — постійний громадський моніторинговий і консультативний орган, створений 2016 року громадськими організаціями за ініціативи ЦЕДЕМ. Раду заснували Центр демократії та верховенства права, Інститут масової інформації, Інтерьюз-Україна, Детектор Медіа та Фондація “Суспільність”.

У 2024 році НМР продовжила роботу над утвердженням високих стандартів журналістики. За сприяння ЦЕДЕМ, Рада:

- Підготувала дві рекомендації для українських медійників: щодо [висвітлення інформації про затримання та арешти](#) та щодо [пошуку джерел фінансування для медіа](#).
- Організувала [експертну дискусію](#) на тему відновлення медіа в Україні.
- Провела [стратегічну сесію](#) для розвитку діяльності самої Ради.

Крім того, НМР надала професійний [висновок](#) щодо матеріалу видання “Суспільний кореспондент”, який стосувався судової справи “Андрій Подорван проти Олега Серика”.

НАПРЯМ

**“ГРОМАДЯНСЬКЕ
СУСПІЛЬСТВО”**

НАПРЯМ

“ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО”

ЦЕДЕМ сприяє розвитку суспільства активних і відповідальних громадян та працює заради зміцнення демократичного суспільства в Україні. Ми створюємо платформу для навчання, знайомства й об'єднання громадських активістів для потужних проєктів. У межах напрямку наша організація сприяє зміцненню демократичного суспільства в Україні та працює над проєктами, мета яких — підвищити особисту відповідальність громадян у сфері здоров'я та громадської безпеки.

ІНІЦІАТИВА СЕКТОРАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ

ЦЕДЕМ працює над реалізацією шестирічного проєкту “Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України” з 2019 року. Проєкт реалізується ІСАР “Єднання” у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та ЦЕДЕМ. Метою Ініціативи є покращити середовище діяльності громадянського суспільства та зміцнити інституційні спроможності організацій громадянського суспільства для підвищення самозарадності громадського сектору в Україні.

У 2024 РОЦІ МИ РЕАЛІЗУВАЛИ АДВОКАЦІЙНІ КАМПАНІЇ:

1 ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВІДСОТКОВОГО ВІДРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Механізм відсоткового відрахування – це інструмент, завдяки якому громадяни, які сплачують податок з доходу фізичних осіб, можуть спрямувати невелику частку цього податку на користь певних громадських організацій.

У межах кампанії розроблені законопроєкти, що запроваджують відсоткове відрахування, а також підзаконні акти, що регулюють цей процес. Також проводимо інформаційну кампанію, в якій пояснюємо, що таке відсоткова філантропія та як вона працює. В 2023 році ми продовжували комунікацію з парламентським комітетом для обґрунтування актуальності механізму в умовах воєнного стану.

В 2024 РОЦІ ЦЕДЕМ:

Організував [круглий стіл](#) “Запровадження механізму відсоткового відрахування в Україні: стан речей та перспективи в умовах воєнного стану”.

Експертні дебати один-на-один у форматі “Лінкольна-Дугласа” щодо перспектив підходу до фінансової підтримки суспільних ініціатив через механізм відсоткового відрахування.

Командні дебати у форматі “Карла Поппера”, щодо двох ключових тем: ефективність механізму відсоткового відрахування порівняно з чинною податковою знижкою та перспективи використання місцевих бюджетів для механізму відсоткового відрахування.

2 ПОКРАЩЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Команда проекту продовжила роботу з адвокації кращого законодавства для волонтерів та організацій, які залучають волонтерів до своєї діяльності.

Зокрема, робота над законодавством щодо підтримки волонтерського страхування та лібералізації міграційної політики для іноземних волонтерів тривала у співпраці з Офісом Президента України, Міністерством фінансів України, парламентським МФО “Підтримка волонтерського руху”, іншими стейкхолдерами з числа ЦОВВ та організацій громадянського суспільства.

ЩО ВДАЛОСЯ ЗРОБИТИ У 2024:

- Провели публічні консультації щодо безпеки та страхування волонтерів, необхідності подання майнової декларації та нововведень щодо обмежень банківських переказів для волонтерів-благодійників тощо.
- Створили проєкт Концепції Державної цільової програми сприяння волонтерства до 2030 року (у співпраці з Міністерством соціальної політики), який вже пройшов етап [обговорення з громадськістю](#).
- Провели [експертну дискусію](#), присвячену законодавчим змінам для розвитку волонтерства в Україні, зокрема обговоренню аспектів Концепції Державної програми сприяння розвитку волонтерської діяльності на 2025–2030 роки.
- Провели [експертну дискусію](#) “Волонтерський рух як елемент формули обороноздатності України”.

- Провели [експертну дискусію](#) щодо ключових викликів, з якими стикаються волонтери-іноземці, та доопрацювання законодавства для полегшення залучення іноземних волонтерів до гуманітарного реагування і відновлення України.
- [Напрацювали](#) низку двомовних консультацій та інфографік для громадських організацій та іноземних волонтерів щодо міграційного законодавства (у співпраці з Державною міграційною службою України).

- Запустили опитування іноземних волонтерів у співпраці з Національною соціальною сервісною службою України спільно з Національною соціальною сервісною службою України (дійсно до березня 2025 року).
- Підготували проміжний звіт про результати опитування іноземців-волонтерів. Станом на грудень 2024 року, в опитуванні взяли участь 60 респондентів – іноземних волонтерів, медиків та військових, які працюють в Україні.
- Надали 3 персональні консультації волонтерам-іноземцям, які взяли участь в опитуванні та потребували правової допомоги.
- Підготували до реєстрації у парламенті проєкт Закону України про лібералізацію міграційного законодавства для іноземних волонтерів. Його презентували під час проведення експертних дискусій та на комунікаційній платформі МВС.
- Підготували до реєстрації в парламенті оновлений у співпраці з Міністерством фінансів України проєкт закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення страхування волонтерів від оподаткування.

3 ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ ДЛЯ ОГС, ЩО ВИНИКАЮТЬ ВНАСЛІДОК ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ВІДМИВАННЯ КОШТІВ ТА ПРОТИДІЇ ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ

У 2024 році команда ЦЕДЕМ продовжили роботу з покращення знань ОГС про законодавство у сфері банківського обслуговування та надавала консультації щодо проблем, з якими стикається сектор при отриманні коштів з-за кордону. Ми розбудовували співпрацю з Державною службою фінансового моніторингу та Національним банком України, а також з Офісом Ради Європи в Україні. Продовжили організацію та проведення навчання для ОГС та суб'єктів первинного фінансового моніторингу спільно з Академією фінансового моніторингу.

НАЙВАЖЛИВІШЕ ЗА 2024 РІК:

Презентація Методології незалежної оцінки ризиків неприбуткових організацій громадянського суспільства України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Проведена і презентована незалежна оцінка неприбуткових організацій за розробленою ЦЕДЕМ і погодженою Держфінмоніторингом методологією.

Звіт про проведення незалежної оцінки ризиків сектору неприбуткових організацій, виданий українською та англійською мовами.

Презентація звіту про проведення незалежної оцінки ризиків сектору неприбуткових організацій міжнародній спільноті під час CFT Global Hub Workshop в Йоганнесбурзі, Південна Африка, а також зустрічі ECNL Civil Society Hub.

Закрита експертна зустріч 10 ОГС, що беруть участь в адвокації інтересів громадянського суспільства в сфері фінансового моніторингу та банківського обслуговування.

Виступи на засіданнях керівного комітету проєкту з питань посилення заходів з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

Комплексний навчальний семінар “Захисти себе: як ОГС убезпечити себе від ризиків бути втягнутими у відмивання коштів або фінансування тероризму”.

Виступ з презентацією про співпрацю ЦЕДЕМ та Держфінмоніторингу в ході зустрічі Наглядової ради EU AML Global Facility, Брюссель.

Виступ на міжнародному форумі “Фінансовий моніторинг 2024”.

ПОКРАЩЕННЯ БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЛЯ ОГС У 2024 РОЦІ

Тривалий воєнний стан зумовив різке зростання банківського дерискінгу щодо ОГС, що негативно позначилося на спроможності останніх безперешкодно оперувати своїми коштами та вчасно виконувати свої активності. Крім того, з початком переговорного процесу щодо вступу України в ЄС, почалась робота над приведенням законодавства України у сфері запобігання відмиванню коштів та фінансування тероризму до асquis ЄС та рекомендацій FATF (зокрема, оновленої Рекомендації 8, яка стосується діяльності неприбуткових організацій).

ЦЕДЕМ зосередив свої зусилля на аналізі законодавства та законодавчих ініціативи, та пошуку системних рішень практичних проблем ОГС з банківським обслуговуванням. Основний фокус - адвокація змін до законодавства України (зокрема, Постанови НБУ № 65), які враховують специфіку діяльності ОГС, оновлені міжнародні стандарти, а також адвокація коректного застосування законодавства про визначення кінцевих бенефіціарних власників. ЦЕДЕМ провів низку експертних обговорень і зустрічей за участі держорганів, та підготував спільні з Мінюст роз'яснювальні матеріали, а також консультував ОГС з банківського законодавства.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Круглий стіл “Банківський дерискінг: феномен, причини виникнення, вплив на фінансову стабільність України. Шукаємо спільні рішення” (партнери – Офіс Ради Європи в Україні, Академія Фінансового моніторингу).

Експертне обговорення “Нові вимоги до структури власності неприбуткових організацій – чітко про складне”, в якому взяли участь понад 50 представників ОГС, міжнародних організацій та Міністерства фінансів України.

Розпочата адвокаційна кампанія щодо оновлення на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України Рекомендацій щодо схематичного зображення структури власності ОГС, складених за результатами експертного обговорення з представниками громсектору.

Продовження відкритого опитування про проблеми з банківським обслуговуванням для ОГС та надання більше 10 консультацій ОГС.

Інформаційна робота з Міністерством юстиції України та Незалежною асоціацією банків України щодо надання роз'яснень банківському сектору відносно більш чіткого та зрозумілого тлумачення норм серії наказів Міністерства юстиції України. Йдеться про документи, які з 1 вересня 2024 року запровадили систему повідомлень про перевірки розміщених в ЄДР відомостей про КБВ та/або структуру власності ОВС. Результат – Мін'юст надав роз'яснювальний лист щодо тлумачення відповідних термінів, які стосуються кінцевих бенефіціарних власників юрособи, у т.ч. ОГС.

Інфографіка [“Процедура перевірки розміщених в ЄДР відомостей про КБВ та/або структуру власності ОГС: від А до Я”](#) (спільна з Мін'юстом).

Інфографіка [“Покроковий план для ОГС при перевірці державним реєстратором інформації про КБВ та/або структуру власності”](#) (спільно з Мін'юстом).

Розпочато адвокаційну кампанію з Національним банком України щодо імплементації [Рекомендації 8 FATF до законодавства України у сфері банківського обслуговування та фінансового моніторингу НПО](#). Це – складова позиції України під час перемовин з ЄС щодо свободи руху капіталу.

Стаття [“Політично значущі особи в ОГС – чим це загрожує”](#).

Стаття [“Мін'юст запускає онлайн-сервіс для повідомлень про розбіжності у даних щодо КБВ”](#).

Консультація [“Що варто знати волонтерам про перекази понад 150 000 гривень”](#).

Стаття [“Нові обмеження карткових переказів: чи варто хвилюватись волонтерам?”](#)

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОРГАНІЗАЦІЯХ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

В 2023 ЦЕДЕМ відкрив напрям проведення тренінгів для ОГС, покликаних посилити їхні організаційні та операційні спроможності за рахунок найсучасніших технологій, а також посилити знання про юридичні аспекти застосування ШІ. ШІ несе з собою як загрози, так і можливості, про що ми детально інформуємо сектор.

У 2024 році ЦЕДЕМ продовжив системну роботу над підвищенням обізнаності громадського сектору щодо можливостей та викликів використання штучного інтелекту. Ми зосередилися на посиленні організаційних та операційних спроможностей ОГС через впровадження сучасних ШІ-технологій

ОСНОВНІ ЗАХОДИ:

Розробили та [презентували Гайд про можливості та ризики використання штучного інтелекту для ОГС](#).

Провели онлайн-тренінг про застосування штучного інтелекту [в грантрайтингу](#).

Провели онлайн-тренінг про [юридичні аспекти використання ШІ-генерованих творів](#).

АДВОКАЦІЙНА КАМПАНІЯ З ПІДТРИМКИ РОЗРОБКИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ПІДТРИМКИ ПРАВОЗАХИСНИХ ОГС, РУХІВ СПРОТИВУ, РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ (КРИМ, ДОНЕЧЧИНА, ЛУГАНЩИНА) ПІСЛЯ ЇХ ЗВІЛЬНЕННЯ

В 2024 році ЦЕДЕМ розбудовував зв'язки між медіа та організаціями громадянського суспільства, які активно працюють з тематикою тимчасово окупованих територій, в тому числі у сфері правозахисту та руху опору.

Створена комунікаційна платформа для всебічного аналізу, обговорення та пошуку рішень для ключових проблем, з якими стикаються громадяни України на тимчасово окупованих територіях, а також після повернення з окупації.

Відбулося експертне обговорення [“Що організації громадянського суспільства можуть і мають робити сьогодні, щоб у майбутньому успішно реінтегрувати Крим після його звільнення?”](#)

Підготовано документ [“Спільні дії для деокупації та реінтеграції Криму: роль ОГС, державних інституцій та медіа”](#).

Видана добірка організацій, які працюють з тематикою Криму [“Від правозахисту до культурних проєктів: як українські ОГС борються за наш Крим”](#).

Проведена серія експертних обговорень [“Як розірвати інформаційну ізоляцію тимчасово окупованих територій”](#).

Відбулася панельна дискусія [“Державна політика з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій: залучення ОГС”](#) у межах IV форуму правових реформ: Об'єднані перемагати.

ТАКОЖ МИ РОЗВИВАЛИ КУЛЬТУРУ МЕНТОРСТВА СЕРЕД ОГС

[Менторська програма](#) спрямована на те, щоб сталі ОГС передали свої знання та досвід менш досвідченим новоствореним організаціям громадянського суспільства (менті). Упродовж програми, яка тривала 7 місяців, ментори допомагали ОГС-менті розвиватися та посилювати власні адвокаційні та інші спроможності. Після завершення програми менті долучаються до спільноти випускників. З 2020 по 2024 відбулося п'ять Менторських програм.

АДВОКАЦІЙНА КАМПАНІЯ З ПІДТРИМКИ РОЗРОБКИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ПІДТРИМКИ ПРАВЗАХИСНИХ ОГС, РУХІВ СПРОТИВУ, РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ (КРИМ, ДОНЕЧЧИНА, ЛУГАНЩИНА) ПІСЛЯ ЇХ ЗВІЛЬНЕННЯ

В 2024 році ЦЕДЕМ розбудовував зв'язки між медіа та організаціями громадянського суспільства, які активно працюють з тематикою тимчасово окупованих територій, в тому числі у сфері правозахисту та руху опору.

Створена комунікаційна платформа для всебічного аналізу, обговорення та пошуку рішень для ключових проблем, з якими стикаються громадяни України на тимчасово окупованих територіях, а також після повернення з окупації.

Відбулося експертне обговорення “Що організації громадянського суспільства можуть і мають робити сьогодні, щоб у майбутньому успішно реінтегрувати Крим після його звільнення?”

Підготовано документ “Спільні дії для деокупації та реінтеграції Криму: роль ОГС, державних інституцій та медіа”.

Видана добірка організацій, які працюють з тематикою Криму “Від правозахисту до культурних проєктів: як українські ОГС борються за наш Крим”.

Проведена серія експертних обговорень “Як розірвати інформаційну ізоляцію тимчасово окупованих територій”.

Відбулася панельна дискусія “Державна політика з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій: залучення ОГС” у межах IV форуму правових реформ: Об'єднані перемагати.

У 2024 році ми реалізували [Менторську програму 5.0](#) для підсилення адвокаційних та інших спроможностей організації громадянського суспільства з різних куточків України.

Упродовж **7** місяців **22** сталі ОГС виступили менторами для **22** організацій громадянського суспільства та спільно розробили і частково втілили **22** адвокаційні кампанії в **12** областях України.

Рекордна кількість учасників (серед менторів - Громадянська мережа ОПОРА, Центр громадянських свобод (ЦГС), Благодійний фонд "МХП – Громаді", Аналітичний центр Vox Ukraine (ВОКС), Львівський регуляторний хаб (ЛРХАБ), ГО "Освітньо аналітичний центр розвитку громад", БО "100% життя. Київ".

В РАМКАХ [МЕНТОРСЬКОЇ ПРОГРАМИ 5.0](#):

- Провели дводенне офіційне [відкриття Менторської програми 5.0](#), з навчальним компонентом, присвяченим адвокації та комунікації (окремо для ОГС-менті та ОГС-менторів), і [закрили](#) її восени 2024.

- Відбулося 22 візити (9 менторських та 13 стажувань) – найбільша кількість візитів за всі роки роботи програми.

- Організовано та проведено 3 навчальні модулі для ОГС-менті. Загалом в межах Менторської програми 5.0 відбулося 13 онлайн- та 3 офлайн-тренінги.
- Провели триденний [офлайн-табір](#) для учасників Менторської програми 5.0 та спільноти випускників (62 учасники).
- Провели [зустріч менторів](#) під час якої працювали над викликами та мотивацією. Створили портрет ідеальних менті та менторів.
- Створили [Журнал Менторської програми 5.0](#) метою якого є передача досвіду завдяки фіксації алгоритмів дій для досягнення різноманітних цілей, які ставили перед собою учасники.
- Організували та провели [панельну дискусію](#) на IV Форумі правових реформ для ОГС "Гендерні виклики під час війни: оприявлення сил і вразливостей лідерів і лідерок".
- Створено два мотиваційні відеоролики з відгуками учасників Менторської програми:
[відео 1](#),
[відео 2](#).
- Вийшло понад 50 публікацій з відгуками від учасників та описом досягнень.
- [Оголосили конкурс](#) на участь у Менторській програмі 6.0 (триватиме з лютого по серпень 2025 року) та отримали найбільшу кількість заявок на участь як від менторів так і від менті.
- Провели три достартові вебінари (нульові модулі) для майбутніх учасників МЕНТОРСЬКОЇ програми 6.0: "ОГС-Менті "Проблема-потреба-рішення" – [допис про достартове навчання](#).

КАРТА ПРАВОВИХ РЕФОРМ ДЛЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Це аналітичний, візійний та [полісі-документ](#), що містить бачення громадського сектору пріоритетів реформування й покращення правового середовища для організацій громадянського суспільства України на 2021–2025 роки, створений більш ніж 350 експертами за координації та співавторства ЦЕДЕМ.

У 2024 році ми взяли участь у марафоні СКМУ з планування та розробки Плану заходів на виконання Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства на 2025-2026 роки.

Також ЦЕДЕМ провів свій щорічний, вже четвертий, [Форум правових реформ для громадянського суспільства: Об'єднані перемагати](#). На ньому обговорювали прогрес правових реформ для громсектору в Україні в умовах воєнного стану з фокусом на ключові реформи в контексті європейської інтеграції. Захід зібрав в Києві понад 300 офлайн-учасників та понад 2000 онлайн переглядів. Відеозапис Форуму дивіться за посиланням ([перший день](#) та [другий день](#)).

До форуму були залучені 57 спікерів і 12 модераторів, він складався з 7 панельних дискусій щодо розбудови співпраці громсектора, бізнесу та влади, впливу євроінтеграції на справове середовище ОГС, розвитку волонтерства, участі громсектора в розробці державної політики, правових викликів пов'язаних з тимчасово окупованими територіями, ветеранської політики, фінансової безпеки ОГС, арени шоу кейсів “Міжнародна адвокація ОГС: успішні безпекові та євроінтеграційні кампанії”, смарт-току Менторської програми (“Гендерні виклики під час війни: оприявлення сил і вразливостей лідерів і лідерок”) та смарт-току “Етичність комунікацій громадянського сектору: “зв'язок між комунікаціями та безпекою ОГС, практикуму (“Практикум від юристів для ОГС: Все, що ви можете запитати про супровід діяльності ОГС, які залучають волонтерів), дебатів “Впровадження механізму відсоткового відрахування в Україні”.

РОЗВИТОК КОАЛІЦІЙ ТА СПІЛЬНОТ

Щоб діяти більш ефективно і масштабно, організації громадянського суспільства об'єднуються в спільноти та коаліції. В 2024 році ЦЕДЕМ провів [серію онлайн-вебінарів про безпекові спроможності коаліцій та спільнот в умовах війни](#).

СПІВПРАЦЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА, ВЛАДИ ТА БІЗНЕСУ

У 2024 РОЦІ МИ:

- Провели публічну [презентацію Збірника Третього щорічного конкурсу історій “Громадянське суспільство, бізнес та влада – кращі практики співпраці”](#).
- Провели публічну [презентацію Збірника Третього щорічного конкурсу історій “Громадянське суспільство, бізнес та влада – кращі практики співпраці”](#).
- [Вручили](#) подяки учасникам конкурсу за історії ініціатив. Усього до Збірника увійшли 37 проектів, які досягають соціально важливих цілей та допомагають поширювати практику співпраці між представниками різних секторів України.

- Створили 6 відео, які висвітлювали історії переможців третього конкурсу:

- Провели IV щорічний конкурс історій "Громадянське суспільство, бізнес та влада – кращі практики співпраці". Загалом було отримано 124 заявки з 22 областей України, серед яких обрані 33 переможців, чії історії увійдуть до збірника.

БЕЗПЕКА АКТИВІСТІВ, ВОЛОНТЕРІВ, ЛІДЕРІВ ТА ЛІДЕРОК ОГС

Центр демократії та верховенства права продовжує розвивати системну культуру безпеки серед організацій громадянського суспільства, їхніх лідерів і лідерок, активістів/ток, волонтерів/ок. В умовах воєнного часу ми посилюємо спроможності ОГС у протидії цифровим, фізичним, правовим та ментальним загрозам. У 2024 році до цього переліку додали і фінансову безпеку організацій. Щорічне безпекове опитування, проведене ЦЕДЕМ, виявило дедалі більшу потребу в удосконаленні безпекових практик. Тож за потреби наша команда проводить спеціалізовані тренінги та надає індивідуальні консультації з безпекових питань. Загалом за рік ми провели понад 15 освітніх заходів: тренінгів, вебінарів, лекцій, панельних дискусій. Також поглибили співпрацю з державними структурами – ДСНС, МВС та Офісом Уповноваженого з прав людини.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Розширили базу даних матеріалів з питань безпеки для ОГС.

Провели щорічний навчальний інтенсив "Безпеки в дії 2024" для представників ОГС.

Провели і презентували щорічне опитування безпекових потреб ОГС, активістів та волонтерів.

Організували практичний тренінг з домедичної допомоги для команди консорціуму "Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України" та надавачів правової допомоги.

Провели тренінг з фінансової безпеки у соціальних мережах для ОГС та волонтерів, зосереджений на питаннях безпечного фандрейзингу.

Провели смарт-ток про безпечні та етичні комунікації для ОГС в межах IV Форуму правових реформ для ОГС: Об'єднані перемагати.

Провели серію онлайн-вебінарів про інклюзію та безбар'єрність (які охопили представників ОГС Національної поліції, ДСНС та медичних установ).

Організували серію онлайн-тренінгів з цифрової безпеки для Української Волонтерської Служби та БО "100% Життя, Київський регіон".

Провели навчальну сесію про безпеку в межах літнього табору Менторської програми 5.0.

Провели серію онлайн-вебінарів про безпекові спроможності коаліцій та спільнот в умовах війни.

Надали 12 індивідуальних консультацій організаціям щодо фізичної, цифрової та ментальної безпеки.

Підготували аналітичні матеріали про можливості посилення безпеки для ОГС та активістів, роль менеджерів з безпеки в організаціях та безпеку волонтерської діяльності, опублікували аналітичний матеріал про можливості посилення безпеки для ОГС, активістів та журналістів.

Підготували понад 25 публікацій на безпекову тематику.

Також продовжили розвивати Мережу надавачів правової допомоги організаціям громадянського суспільства.

Провели серію онлайн-тренінгів з цифрової безпеки для команди Благодійної організації "100 % Життя, Київський регіон".

Провели серію онлайн-тренінгів з основ адвокації для організацій-партнерів мережі "Право на захист".

Провели практичний тренінг з домедичної допомоги, залучивши учасників Мережі.

Провели офлайн-зустріч для учасників Мережі для підтримки їх стійкості в умовах воєнного стану.

Підготували інструкцію "Як перевірити, чи можна довіряти іноземній громадській чи благодійній організації".

ІНШІ АКТИВНОСТІ В 2024:

- Увійшли в 4 з 35 переговорних (робочих) груп щодо підготовки переговорних позицій України за відповідними розділами переговорної рамки ЄС. До персонального складу чотирьох з цих груп (за розділами FDI, 4, 10, 23) входять експерти ЦЕДЕМ. Вони аналізували законодавство ЄС, розробляли і подавали пропозиції та проекти рішень до відповідних груп.
- Взяли участь в міжнародних конференціях, зокрема, III конференції Діаспори в Берліні, URC в Берліні, де долучилися до панелей "Рамки та умови економічного зростання та стійкості", "Продовжуючи рух: підготовка України до вступу в ЄС та підготовка ЄС до вступу України", "Дерискінг та доступ до фінансів – розблокування інвестицій та торгового потенціалу", "Поступова інтеграція в Єдиний ринок: Поштовх до інтеграції через спільні проекти".
- Випустили третій сезон аудіоподкасту "Пігулка еволюції".
- Стали співорганізаторами 13-го Форуму розвитку громадянського суспільства України, провівши експертне обговорення "Волонтерський рух як елемент формули обороноздатності України".
- Організували та провели двоетапне навчання з розвитку адвокаційних навичок для коаліції правозахисних ОГС, яка працює за підтримки БФ "Право на захист".

- Забезпечили менторську підтримку Центру громадянських свобод для Всеукраїнської організації “Об’єднання матерів і дружин Захисників України”, щодо підготовки її адвокаційної кампанії на майданчику ECOSOC.
- Організували [серію онлайн-тренінгів для ОГС про міжнародну адвокацію](#), що включала тренінги “Як говорити з іноземною аудиторією з точки зору стратегічних комунікацій” та “Як українським ОГС запітчити іноземні медіа”.
- Взяли участь в круглому столі Офісу Ради Європи в Україні [“Європейські стандарти в запобіганні SLAPPS”](#).
- Взяли участь у дводенному [форумі BRIDGE](#), Дніпро.
- Долучилися до створення проміжного звіту [“Огляд демократичних інститутів України під час війни”](#), а саме розділів “Громадянське суспільство” і “Медіа”.
- Виступили на міжнародній конференції [“Демократія під час війни: Стійкість та майбутнє демократичних інститутів України”](#) (Берлін).

КАМПАНІЯ “ЗА БЕЗПЕЧНІ ДОРОГИ”

Попри складну ситуацію в країні, безпека дорожнього руху залишається пріоритетом для нашої адвокаційної діяльності. У 2024 році Кампанія “За безпечні дороги” продовжила системну роботу, зосередившись на адвокації законодавчих змін та інформаційних кампаніях.

МАНІФЕСТ “ЗА БЕЗПЕЧНІ ДОРОГИ 2024”

Україні потрібна швидка реформа дорожньої безпеки – адже від неї залежить життя та здоров’я десятків тисяч людей. Тож організації громадянського суспільства підготували Маніфест “За безпечні дороги 2024” з ключовими вимогами та закликають державу почати їх втілення вже зараз. Підписали маніфест 39 ОГС.

СЕРЕД КЛЮЧОВИХ ВИМОГ МАНІФЕСТУ:

- переглянути систему санкцій за перевищення швидкості водіями;
- розробити та впровадити систему штрафних балів;
- впровадити інфраструктурні зміни для підвищення безпеки доріг;
- розвиток та розширення функціоналу системи автофіксації порушень ПДР.

[Детальніше](#)

ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОВТОРНІ ПОРУШЕННЯ ПДР

На початку листопада 2024 року група народних депутатів зареєструвала законопроект № 12172, розроблений спільно з МВС, Патрульною поліцією та ЦЕДЕМ. Мета законопроекту – зменшення кількості смертельних ДТП, спричинених порушеннями:

- проїзду пішохідних переходів та ненадання переваги пішоходам;
- проїзду на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника;
- правил проїзду перехресть;
- правил обгону та зустрічного роз'їзду.

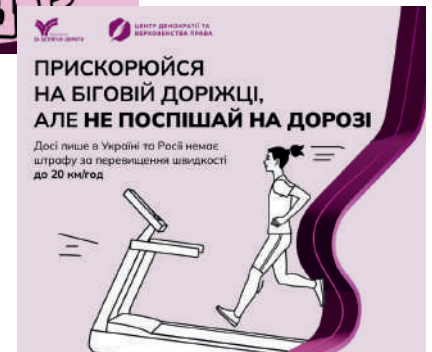
За повторне протягом року порушення передбачений штраф 1020 грн, за третє – 2550 грн та позбавлення права керування від 6 місяців до 1 року. Схожий принцип діє у Польщі: за аналогічні порушення нараховуються 15 штрафних балів з 24 допустимих, що фактично означає позбавлення прав після другого порушення. Очікується, що зміни будуть внесені до КУПАПу наступного року.

ІНФОРМАЦІЙНА КАМПАНІЯ "ПРИСКОРОЙСЯ В ЖИТТІ, АЛЕ НЕ НА ДОРОЗІ"

Кампанія спрямована на зниження нештрафованого порогу перевищення швидкості з 20 км/год до 10 км/год. Надмірна швидкість залишається однією з найсерйозніших загроз на дорогах України, спричиняючи понад половину ДТП. Допустиме перевищення швидкості до 20 км/год фактично дозволяє водіям безкарно їздити до 70 км/год у населених пунктах, що є неприпустимим.

Кампанія залучила лідерів думок та блогерів для поширення інформації та отримала підтримку деяких депутатів Верховної Ради.

[Детальніше](#)

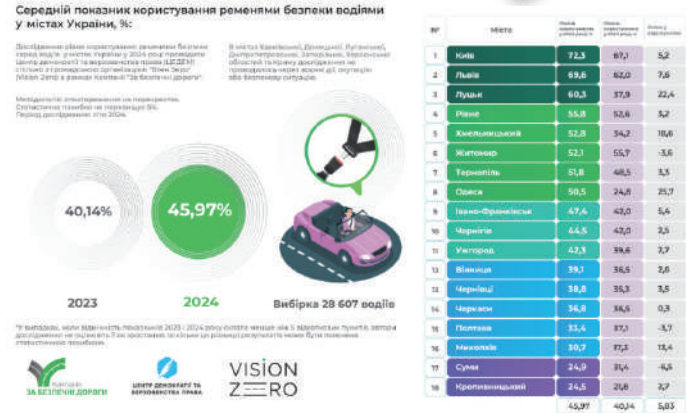
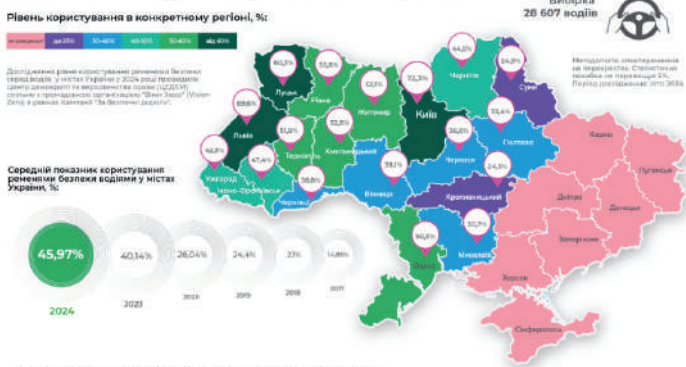
ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ КОРИСТУВАННЯ РЕМЕНЯМИ БЕЗПЕКИ

У серпні 2024 року ЦЕДЕМ спільно з організацією Vision Zero провів дослідження користування ременями безпеки серед українських водіїв. Дослідження здійснювалося методом спостережень, охопивши 28 607 водіїв у 18 містах України.

За його результатами, середній показник користування ременями зріс з 40,14% у 2023 році до 45,97% у 2024 році, що є позитивною тенденцією. Очікується, що наступного року ця тенденція збережеться, тож рівень користування ременями перетне позначку у 50%.

[Детальніше про актуальне дослідження](#)

Рівень користування ременями безпеки водіями у містах України

ГРОМАДСЬКА ПІДТРИМКА ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПДР

На замовлення ЦЕДЕМ агенція Info Sapiens у серпні 2024 року провела соціологічне дослідження методом телефонного опитування.

Воно показало, що більшість українців підтримують зниження нештрафованого порогу хоча б до 10 км/год (54% респондентів) та посилення покарання за повторні порушення ПДР (понад 60% опитаних).

Це свідчить про запит суспільства на справедливість та готовність до більш жорстких заходів для підвищення безпеки на дорогах.

[Детальніше](#)

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ ТА АВТОРСЬКІ КОЛОНКИ

- [Біла книга “Запровадження системи штрафних балів для підвищення безпеки дорожнього руху в Україні”](#)
- [Результати дослідження “Рівень користування ременями безпеки серед водіїв у містах України” у 2024 році](#)
- [Результати соціологічного дослідження “Оцінка рівня безпеки дорожнього руху на українських дорогах”](#)
- [Маніфест “За безпечні дороги в Україні 2024”](#)
- [Колонка Віктора Загребі "\(Не\) Обмеження швидкості на дорогах. Як законодавство від Кучми та Путіна вбиває українців"](#)
- [Колонка Миколи Ільчука “«Вбивати аварійність» по-українськи”](#)
- [Колонка Катерини Лозовенко “Швидкісний режим у місті на рівні 80 км/год – чому б і ні! Але є нюанс”](#)

КИЇВ БЕЗ ТЮТЮНОВОГО ДИМУ

Проект “Київ без тютюнового диму” ЦЕДЕМ підтримує здоровий спосіб життя і з 2010 року бореться з вживанням тютюнових виробів в Україні.

КИЇВ БЕЗ ТЮТЮНОВОГО ДИМУ

У 2024 році разом з коаліцією громадських організацій “За вільну від тютюнового диму Україну” ми продовжили адвокацію імплементації міжнародних стандартів політики контролю за тютюном. Юристи ЦЕДЕМ активно брали участь у семінарах, пресконференціях, круглих столах щодо законодавчого контролю тютюнової індустрії у сфері охорони здоров'я та податкової політики.

Нагадуємо, що спільними зусиллями у 2021 році вдалося досягнути ухвалення комплексного антитютюнового Закону № 1978-IX, остаточна частина норм якого набрала чинності саме у 2024 році:

нові медичні попередження на пачках сигарет на **65 %** площі та QR-кодом з посиланням на сервіс відмови від куріння;

заборона **виробництва, імпорту** та **торгівлі** електронними сигаретами й рідинами з характерним запахом або смаком.

У наступний період ЦЕДЕМ пояснював суспільству переваги нових норм законодавства та їхній позитивний вплив на здоров'я українців, зокрема, у [інтерв'ю](#) для медіа та власних матеріалах.

У 2024 році ми провели [моніторинг](#) звернень громадян щодо порушень Антитютюнового закону № 2899 у сфері реклами у 5 населених пунктах – Києві, Тернополі, Рівному, Полтаві, Сокольниках (Львівська область). А також допомогли у проведенні [моніторингу](#) Всеукраїнській кампанії “Молодь вільна від куріння”.

Для ЦЕДЕМ так само важливо захищати від тютюну і найменших членів нашого суспільства. Тож у 2024 році ми провели просвітницьку [лекцію](#) для понад 50 учнів 6-9 класів київської Креативної Міжнародної Дитячої Школи (КМДШ), присвячену розвінчуванню міфів тютюнової індустрії про електронні сигарети, а також формуванню тренду на здоровий спосіб життя.

Позитивним ефектом таких законодавчих змін стало суттєве збільшення надходжень до українського бюджету за короткий проміжок часу за порушення заборон реклами тютюнових і нікотинових виробів та пристроїв на **2952 %**.

2021-2022

332 217 грн

2023-2024

9 807 972 грн

Співпраця ЦЕДЕМ з **Економічною правдою**, **Vector media** та **ЛІГА.net** дозволила навіть в умовах війни привернути увагу суспільства до потреби як посилити політику контролю за тютюном, так і ліквідувати наявні юридичні колізії у сфері реклами та стимулювання продажу тютюнових і нікотинових виробів і пристроїв. Із нашими публікаціями у медіа та дописами у соцмережах, присвячених цим темам, ознайомилися понад мільйон читачів.

Юристи ЦЕДЕМ продовжили аналізувати законопроекти, рішення уряду та міністерств, а також судову практику для оцінки дотримання норм законодавства у сфері контролю над тютюном і Закону 1978-IX зокрема. Також ми надавали юридичні консультації партнерам із громадського сектору, народним депутатам, міністерствам і службам.

The background is a dark, semi-transparent overlay on a photograph. The photograph shows a person in a dark suit and tie, with their hands visible. One hand is holding a pen, and another is holding a document. In the foreground, there is a hand holding a pen over a document that has the words "DIVORCE DECREE" printed on it. To the right, there is a golden statue of Lady Justice, the personification of the Roman goddess Iustitia, holding scales of justice and a sword. In the top right corner, there is a stylized blue graphic of a fountain pen nib.

НАПРЯМ “ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА”

DIVORCE DECREE

НАПРЯМ “ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА”

Верховенство права в державі забезпечує чіткі правила гри та дозволяє громадянам жити у незалежній демократичній країні. Для встановлення та роботи таких правил в державі мають якісно та ефективно працювати влада, виконуватись закони та забезпечуватись незалежне та незаангажоване правосуддя. Верховенство права – це про якісне життя громадян, економіку та інвестиційну привабливість країни.

ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

В 2024 році ЦЕДЕМ зосередив свою роботу на підтримці належної імплементації Закону України “Про публічну інформацію”.

ЦЕДЕМ, як один із авторів закону про доступ до публічної інформації, зосереджує свою увагу на його практичному впровадженні. Ми організуємо навчання для державних службовців і громадян, сприяємо розвитку спільноти активістів у цій сфері та формуємо ефективну судову практику, що підтримує право на інформацію.

Для цього у 2024 році ЦЕДЕМ провів низку заходів:

Два тренінги для суддів та працівників судів – “Судовий захист права на доступ до публічної інформації під час війни: 2024”, який відвідали близько 100 судів, та тренінг [“Відкриті дані. Практика та досвід 2024 року”](#), який відвідали понад 90 суддів.

Два тренінги, проведені разом з Міністерством культури та стратегічних комунікацій України для [державних службовців](#), які сукупно відвідали понад 1600 учасників.

Тренінг з доступу до публічної інформації [для журналістів](#), який відвідали 64 учасники.

Експертне обговорення [“Конвенція Тромсе – виклики та перспективи доступу до публічної інформації в Україні у 2025 році”](#) на якій провідні експерти в сфері доступу до публічної інформації обговорили перспективи і плани в сфері доступу на 2025 рік.

КОМУНІКАЦІЇ

У 2024 році команда ЦЕДЕМ продовжувала висвітлювати важливі теми, що потребували роз'яснення для суспільства у час війни.

ДОСЯГНЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНОГО НАПРЯМУ:

ПОНАД
1 МЛН

ОХОПЛЕННЯ
СТОРІНКИ

564 ТИС

ПЕРЕГЛЯДІВ САЙТУ
CEDEM.ORG.UA

400+

ПУБЛІКАЦІЙ /
ЗГАДОК У МЕДІА

157

ЦИТУВАНЬ
ЕКСПЕРТІВ У МЕДІА

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

ДОНОР	ОТРИМАНО (ГРН)	ВІДСОТОК ВІД НАДХОДЖЕНЬ (%)
ІНІЦІАТИВНИЙ ЦЕНТР СПРИЯННЯ АКТИВНОСТІ ТА РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКОГО ПОЧИНУ "ЄДНАННЯ", АГЕНТСТВО США З МІЖНАРОДНОГО РОЗВИТКУ	18 794 893,07	43,23%
ІНТЕРНЬЮЗ НЕТВОРК — АГЕНТСТВО США З МІЖНАРОДНОГО РОЗВИТКУ	6 103 077,00	14,04%
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ І КУЛЬТУРИ (ЮНЕСКО)	5 329 933,76	12,27%
МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ "ГЛОБАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ" ЧЕРЕЗ МІЖНАРОДНУ ФЕДЕРАЦІЮ ТОВАРИСТВ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА І ЧЕРВОНОГО ПІВМІСЯЦЯ, (ШВЕЙЦАРІЯ)	4 042 225,85	9,30%
ZINC NETWORK	3 096 813,12	7,12%
INTERNATIONAL MEDIA SUPPORT (IMS), ДАНІЯ	2 595 597,34	5,97%
ФОНД "МАЙБУТНЄ БЕЗ КУРІННЯ", США	2 479 873,94	5,70%
GLOBALGIVING, США	631 390,92	1,45%
ПРЕДСТАВНИЦТВО ФОНДУ ІМЕНІ ГАЙНРІХА БЬОЛЛЯ В УКРАЇНІ	369 666,00	0,85%
ВНЕСКИ НА СТАТУТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ	30 000,00	0,07%
РАЗОМ	43 473 471,00	100%

ВИТРАТИ ЦЕДЕМ

	ВИТРАТИ (ГРН)	ВІДСОТОК ВІД ВИТРАТ (%)
ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО	16 576 899,23	38,47%
НЕЗАЛЕЖНІ МЕДІА	14 063 114,75	32,64%
ПЕРСОНАЛ	9 287 433,79	21,55%
АДМІНВИТРАТИ	3 163 465,53	7,34%
РАЗОМ	43 090 913,30	100%

ДОНОРИ ТА ПАРТНЕРИ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Internews

From
the People of Japan

GLOBAL
ROAD SAFETY
PARTNERSHIP

HOSTED BY:
+CIFRC

**ZINC
NETWORK**

GOOD JOURNALISM | BETTER SOCIETIES

GlobalGiving

HEINRICH BÖLL STIFTUNG

КИЇВ
Україна

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ
ТА ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

CENTRE FOR DEMOCRACY
AND RULE OF LAW

www.cedem.org.ua

info@cedem.org.ua